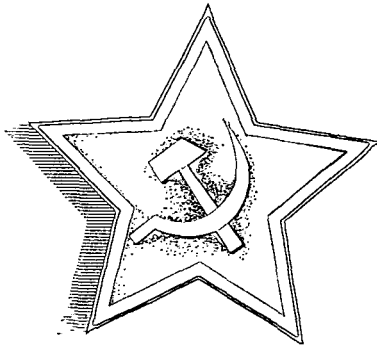

דמות המלחמה בזמננו

גנרל-מייור נ. טלנסקי

המחבר, פרשן נודע של אורחות-המחשבה הצבאית הסובייטית, טוען במאמרו זה — שראה אור בירחון הרוסי „ענינים בינלאומיים” ואשר נועד לקוראים בפקין ובוושינגטון כאחת — כי מלחמה בת-זמננו שואתית היא ועל כן הפכה לאמצעי מיושן שאבד עליו הכלח לגבי הכרעה בסוגיות מדיניות. לשון אחרת: אין עוד משמעות אקטואלית לאמרתו הידועה של קלאוזביץ כי „המלחמה היא המשך המדיניות”.

פוצצותה של פצצת 10 מגטון תגרום ל-10 מיליון אבידות בהרוגים — באזורים עירוניים (בהם הצפיפות היא כ-7500 נפש לקילומטר-מרובע); ל-1.5 מיליון הרוגים באזורי-חרושת (הצפיפות — כ-400 נפש לקילומטר-מרובע); ל-15,000 הרר גים באזורים חקלאיים (הצפיפות — כ-40 נפש לקילומטר-מרובע). לבד מזאת, האבידות כתוצאה מנפולת רדיואקטיבית תהיינה: במדינות תעשיות — ארבעה מיליון נפש; במדינות חקלאיות — 400 אלף נפש. אם תופעל פצצה בת 50 מגטון, יגדלו האבידות פי אחד וחצי. כלי-הזין הגרעיני בן-זמננו יצר את האפשרות להשמדה כללית של מרחבים ענקיים; ביכולתו למחוק — פשוטו כמשמעו — מדינות שלמות מעל פני-האדמה.

כמה פצצות?

אם נניח כי איזור-ההשמדה על-ידי „התקן-גרעיני” (פצצה או ראש-נפץ של טיל) בעצמה בת 20—10 מגטון הוא כ-1800 קילומטרים-מרובעים, כי-אז לשם מחיקתה של ארצות-הברית (בלי אלסקה) מעל פני-האדמה יידרשו כ-850 „התקנים” כאלה. אולם למעשה לא יהא צורך בכך: מכיון שלשם הנחתת המהלומות על מרכזים מכריעים — אסטרטגיים, כלכליים ומדיניים — יידרש מספר קטן פריכמה של כלי-זין. נוסף לזה, זיהום רדיואקטיבי עשוי להגרם על-ידי מאות אחדות של פצצות — ובמקרים מסוימים אף על-ידי עשרות פצצות בלבד. ברור כמשמש, שבשעת-מלחמה אפשר יהיה להשמיד מדינות בעלות שטח מצומצם וצפיפות-אוכלוסין רבה, על-ידי עשרות פצצות מימן. לידל הארט, הפרשן הצבאי הבריטי, סבור כי די ב-10—5 פצצות-מימן להשמיד את כל המרכזים התעשייתיים העיקריים באנגליה.

אם נביא בחשבון שמלאי כלי-הזין הגרעיניים מכל הסוגים, העומד לרשות המעצמות הגרעיניות, כבר נמנה באלפים, אי נעשה ברור ומוחזק אופיה ההרסני של מלחמת טילים-גרעיניים. בזמננו, כדי להשמיד כל חי ודומם בשטחה של אירופה — לרבות הריה, יערותיה וערבותיה — לא יהא צורך ביותר

מערכות דמותה של מלחמה בת-זמננו. גנרל-מייור נ. טלנסקי בעית ראית-המראש של דמות המלחמה חרגה בימינו אלה הרחק מעבר לכוחליהם של משרדי ממשלה ומטות כלליים צבאיים. הרסנותם של האמצעים בני-זמננו לישוב סכסוך מזוין — השיטות וקני-המידה, האזורים הצפויים להרס והסכנה שתמיט מלחמה חדשה על האנושות — כל השאלות הללו מדאיגות עשרות ומאות מיליוני בני-אדם.

המהפכה הטכנולוגית, במישור הצבאי, יצרה אמצעי-השמדה העולים בעצמתם-ההרסנית אלפי מונים על כל אשר היה ידוע עד כה. במלחמת העתיד — אם יורשה לאימפריאליסטים להתיר חרצובותיהם — ישלוט בכיפה נשק-הטילים ככלי-הזין היסודי של השמדה-המונית.

שפעת השמדה

התפוצצותו של „התקן-גרעיני” אמריקני, בעצמת 20 מגטון, במרס 1954 יצרה איזור-השמדה ברדיוס 15 קילומטרים; קרינת-האור נתפשטה על-פני רדיוס בן 23 קילומטרים. לפי חישובי המדען האמריקני ליבי, מגיע כלל-האיזור הנגוע בעקבות התפוצצותו של „התקן-גרעיני” בעצמה זו ל-250,000 קמ"ר. לפי נתונים מסוימים, הרי פצצה אחת בת 10 מגטון שקולה כנגד עצמת כל הפצצות שהוטלו על גרמניה בארבע שנות המלחמה, כפול חמש — או פי מאה מעצמת כל הפצצות שהוטלו על יפן.

לפי האומדן האמריקני יוצא, איפוא, שהתקפה בכלי-זין גרעיניים על חמישים המרכזים הגדולים ביותר בארצות-הברית — בהם חיה כמחצית אוכלוסיתה של המדינה — עלולה לגרום ל-15—20 מיליון הרוגים ול-25—20 מיליון פצועים. פצצת 10 מגטון שתתפוצץ מעל למרכז ניו-יורק, עלולה לגרום למותם של שלושה מיליון בני-אדם מתוך ארבעת המיליונים החיים והעובדים באזור זה. הנותרים ייפצעו. ג'וזף ברנל, בספרו „עולם ללא מלחמה”, מביא את המספרים הבאים לגבי האבידות האפשריות באזורים בעלי צפיפות-אוכלוסין שונה: הת-

נגד ברית-המעצות ומדינות המחנה הסוציאליסטי, יגרום הדבר להשמה מוחלטת כמעט של כל אירופה וצפון-אמריקה. לבד מזאת תסבולנה חמורות אף אותן מדינות ביבשות אחרות, שתשתתפנה במלחמה.

מלחמה זו תהיה שונה שוני רב ובולט מכל קודמותיה — בשיטותיה ובצורותיה. במלחמות-העבר כונו המהלומות העיקריות אל הכוחות-המזוינים בזירות המערכה. בתנאים של מלחמת טילים-גרעיניים, תכוונה המהלומה ההרסנית ביותר אל מרכזי האוכלוסיה, המרכזים הכלכליים והמדיניים, וכן אל המטרות-האסטרטגיות השוכנות בעומק המדינה. לסכסוך של כוחות-מזוינים „מקובלים“ בזירות-ספר תהיה נודעת משמעות חשונה; ותפקידם, עד לשלבים האחרונים של המלחמה, יהיה נחות.

מלחמה גרעינית-טילית, אף בלא שימוש בכלי-זין כימיים וביר-לוגיים, תגרום להשמדת מדינות שלמות על אוכלוסיתן. מרח-בים עצומים יוגעו במנת-קרינה קטלנית. לפי האומדנות הזהירות ביותר, הרי במהלכה של מלחמת טילים-גרעיניים בגזרת המערכה העיקרית המאוכלסת כ-800 מיליון נפש לערך — לא תפתחנה האבידות בנפש מ-600—500 מיליון; והערכות אלה הן מזהירות. אולם מלחמת-עולם — ובתנאים בני-זמננו לא תתכן מלחמה אחרת — תחבוק שטח גדול-יותר, בשיעור ניכר. בהביעו את דעת החוגים התוקפניים ביותר כותב תת-מרשל האויר האנגלי קינגסטון-מקלאורי: „תחומי האויר הגיי-אוגרפי בו פועלים נאט"ו ומטהו של המפקד העליון של כוחות בעלות-הברית באירופה, מציגים בהכרח מספר בעיות קשות בפני ארצותינו. ברור כי בימי-מלחמה תאבד המשמעות לגי-בולות המלאכותיים הנוכחיים — הקובעים עתה את הקף האחריות המוטלת על נאט"ו — ועל כן יש להרחיב את ארגון ההגנה ואת הקף האסטרטגיה של העולם-החופשי עד אשר ילפתו את פני העולם כולו“.

הדברים אמורים בלשון דיפלומטית. אולם ברור כשמש כי התוקפנים האימפריאליסטיים ינסו להגדיל את מימדי-המלחמה בשיעור ניכר, והדבר יגרום בהכרח לגידול ניכר באבידות-בנפש.

ברם, מספר האבידות הרב, כתוצאה ממלחמת טילים-גרעיניים, ייגרם לא רק עלידי המהלומה הישירה של טילים ופצצות — גלי-ההדף וקרינת-האור שלהם. הנפולת הרדיו-אקטיבית תגרום למאות-אלפי אבידות בנפש, ובשטח של מיליוני קילומטרים-מרובעים תהיה צפויה סכנת מות לחיי בני-אדם במשך פרק זמן ממושך מאד. למעשה, יהפוך שטח זה לשימון חרוך ומורעל. הנפולת הרדיואקטיבית טומנת בחובה סכנה מיוחדת, מאחר ותחום התפשטותה אינו מוגבל, ותלוי אך ורק בתנאי מזג-האוויר. כתוצאה מכך, סכנת-המות כתוצאה מנפולת רדיואקטיבית מאיימת לא רק על המדינות הלוחמות, כי אם על כל תושבי תבל. כתוצאה מפיצוץ-ניסוי בלבד של „התקנים“ גרעיניים מעטים (לפי נתונים משנת 1955) נתפזרה נפולת רדיואקטיבית על-פני שטח בן 200 מיל-יון מילין-מרובעים. לפי אחת האומדנות, הרי שאבידות הנפר-לת הרדיואקטיבית תהוינה לא-פחות מאשר שליש מכלל האבידות שתגרמנה עלידי גלי-ההדף והקרינה. יחד עם בני-האדם תכחדנה גם חיות-הבית ומלאי-המזון ינוגע אף הוא. „על סמך תוצאות הניסויים בפצצת-מימן החוזר“, כותב ג'.

מאשר 15,000 פצצות בעלות העצמה שהזכרנו. כדי לגע בקרינה רדיואקטיבית את השטח הזה, יש צורך במספר קטן-בהרבה של פצצות כאלה; ובשביל לחסל את הטריטוריה של המדינות החברות בגוש הצפון-אטלנטי התוקפני (נאט"ו) — על כל הבסיסים האמריקניים שבה — לא יהא צורך ביותר מ-500 פצצות-מימן.

עצמתן של פצצות אטום, או של ראשי-נפץ של טילים, קטנה בשיעור ניכר מזו של כלי-זין מימניים; ואף-על-פי-כן ענקית היא. פצצת-אטום, כגון זו שהוטלה על הירושימה (20 קילר-טון) — והשייכת, עתה, לסוג כלי-הזין האטומיים „טקטיים“ — עשויה להשמיד שטח בן 30 קילומטרים-מרובעים. התפוצ-צותה באזורים עירוניים תגרום עד 200,000 הרוגים; באזורים תעשייתיים עד 10,000 הרוגים; ובאזורים חקלאיים — עד אלף הרוגים. פצצת-אטום „טקטית“ אחת, הגדולה-ביותר, בעצמה של 500 קילוטון, עלולה להשמיד שטח בן 650 קילר-מטרים-מרובעים; כתוצאה מכך, תיגרמנה אבידות ענקיות: באזורים עירוניים — עד מיליון הרוגים, באזורים תעשי-יתיים — עד 50,000, ובאזורים חקלאיים — עד 5,000. יש לקחת בחשבון כי בתרגילים ובתמרונים של כוחות נאט"ו, „משתמשים“ במאות פצצות כאלו, על שטח מוגבל יחסית.

כזאת היא עצמת-ההשמדה האמיתית של כלי-הזין הגרעיניים בימינו. יש להדגיש, כי האמצעי השכיח לשיגורו של כלי-זין כזה למטרתו — הנו כיום הטיל הבליסטי. פירושו של הדבר, שאין כל אפשרות להדוף מהלומה המונחתת על-ידי נשק גרעיני-טילי. הודעות העתונות האמריקנית בדבר האפשרות להשמיד טילים באמצעות טילים, טרם חרגו מתחום ההשערות.

תוצאות חדשות

מהן התוצאות הנובעות מזינוק כה קיצוני בפיתוח האמצעים לניהול סכסוך מזוין בזמננו? איזו השפעה נודעת לכלי-הזין הגרעיני-הטילי על המלחמה — על מהותה ועל שיטותיה? המסקנה הראשונה והיסודית היא, שמלחמה הנערכת תוך שימוש בכלי-זין גרעיניים-טיליים הפכה להרסנית עד כדי שואה. סכסוך מזוין באמצעות כלי-זין כאלה יחבוק — ללא ספק — את העולם כולו. שום מדינה היוצאת למלחמה לא תימנע מספיגת מהלומות מוחצות והרסניות. אם המדינות החברות באמנה הצפון-אטלנטית התוקפנית תפתחנה במלחמה

כאן היתה עיר...

אוכלוסית העולם תדולרל

כתוצאה ממלחמת-עולם חדשה תקוצץ אוכלוסית העולם כדי מחצית; יכחד דוקא החלק הפעיל ביותר, המוכשר והתרבותי ביותר של האנושות. אל לנו לשכוח שכתוצאה ממלחמה כזו יושמד גם היסוד החומרי-הטכני של חיי-אנוש. כל-יזון תרמור גרעיניים יחריבו בתי-חרושת, ישרפו שדות וגנים, ישמידו אמצעי קשר ותחבורה, יהרסו כמעט את כל הבתים, בתי-חולים, ספריות, מכונני-מדע, בתי-נכאות וכדומה. פירוש הדבר, שהחברה-האנושית תוטל לאחור ודרכה אל הקומוניזם תוארך לאי-שיעור. אנשים שחוו מבשרם את המלחמה האחרונה, זוכרים את ההרס הנורא שנגרם בערים שנמצאו באזור-המערכה. אם נכפיל הרס זה פי כמה-אלפים ונרחיב את תחומי ליבשות שלמות, נוכל לקבל מושג-מה מן ההרס האפשרי של מלחמת-טילים גרעיניים.

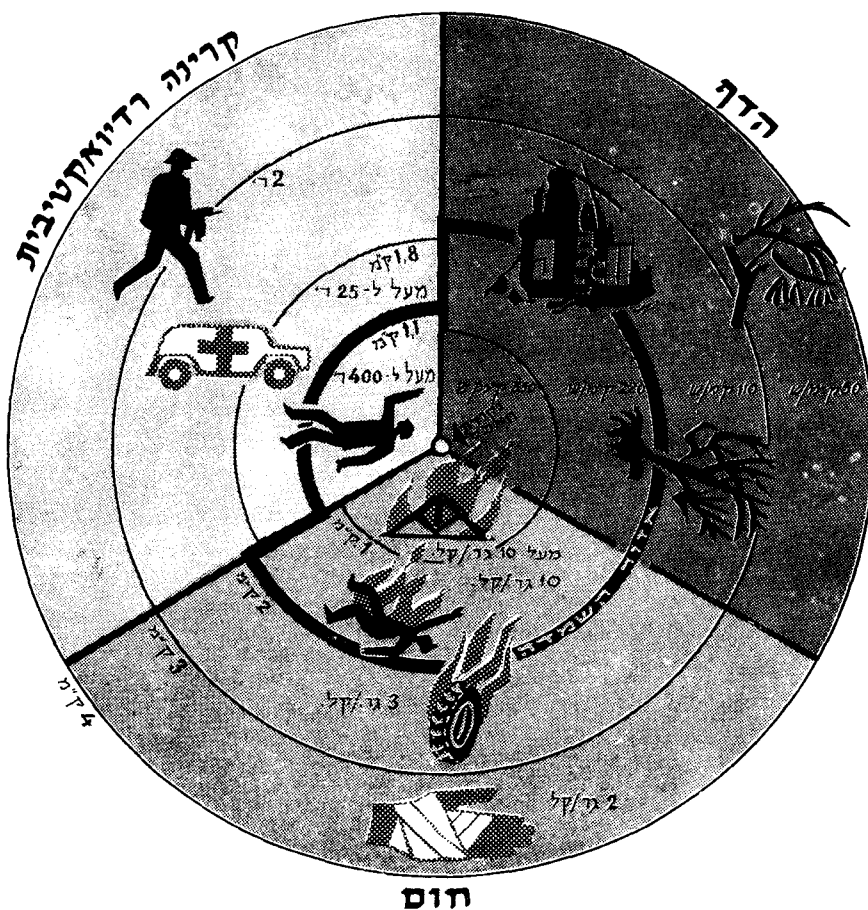
בעבר הקרוב יכלה מדינה שעלתה על יריבתה בהקף כוחותיה החמושים ונהנתה מעדיפות בצידם הטכני, לקוות לנצחון ובדרך כלל היה נצחון זה מושג באבידות קטנות יחסית. בדרך זו נערכו המלחמות-הקולוניאליות בהן היתה העדיפות הצב-

ברנל, "כי כל מלחמה רבתי-הקף — אף אם לא ישתמשו בה בטילים ארוכי-טוח — תגרום למידה כה רבה של זיהום האטמוספירה, המים והקרקע, שהמשך חיי-תרבות כלשהם יהיה בלתי-אפשרי. כל מי שישרוד בחיים יסבול ממחלות-הקרינה, במידה זו או אחרת. לא רק בני-אדם כי אם גם בעלי-החיים, ואף הצמחים הדרושים למחיתם, ייפגמו מבחינה תורשתית פגמים שכמותם לא נודעו עד כה".

המדענים העוסקים בחקר התורשה טרם אמרו את דברם האחרון ביחס להשפעת המלחמה הגרעינית על התכונות התורשתיות. על כל פנים, אין כל ספק שכיום קיימת נטיה, הגובלת בפשע, להקל בהערכת הסכנה הצפויה לתכונות התורשתיות כתוצאה מקרינה רדיואקטיבית.

מלחמות-העולם הקודמות, שיזמו האימפריאליסטים, ערערו באורח חמור את הקפיטאליזם, שהיה עד-אז המבנה החברתי-מדיני השכיח. מלחמה חדשה תסתום עליו את הגולל כליל. אולם כלום מוצדקות בשל כך אבידות המלחמה — ותהיינה כבדות או קלות כאשר תהיינה? — השקפה כזו היא בלתי אנושית, ואף מזקת.

השפעות הנשק-הגרעיני

השפעותיה של פצצה גרעינית בת 20 ק"ל לטון המתפוצצת בגובה 600 מטר, מתור ארות כאן תיאור גרפי. הן מתבטאות בהדף, חום וקרינה רדיואקטיבית. השפעות ההדף: עד למרחק של 600 מ' מנקודת-האפס (נקודה הנמצאת על הקרקע אנכית מתחת למקום הפיצוץ) נהרסים מבנים ברידיים הריסה מוחלטת; עד 2 ק"מ נגרם להם נזק כבד ועד 4 ק"מ — נזק קל. קרינת-החום פועלת במשך 3 שניות בלבד — אך אינה מסוכנת פחות (מידותיה ניתנות בגרם-קלוריות לסמ"ר): אדם בלתי מוגן נכוה למות עד 2 ק"מ מנקודת-האפס; נכוה כויות של דרגה בינונית עד למרחק של 3 ק"מ וכויות קלות עד 4 ק"מ. השפעת הקרינה הרדיואקטיבית שוככת במשך שניות אחדות. היא גורמת למות בכמות של 400 ר' (רנטגן) — דהיינו, עד ל-1.1 ק"מ מנקודת האפס.

התיאור מבהיר כי גייסות, הנמצאים במגולה ברדיוס של 2 ק"מ ממקום הפיצוץ של פצצה בת 20 ק"ט — יושמדו. ציוד-קשר ומכשירים דומים ייהרסו ברדיוס של 1.2 ק"מ וינזקו עד ל-2.5 ק"מ; וכזה גם גורלם של משאיות, הטנקים — רגישים פחות; הם ישארו תקינים כבר במרחק של 1.25 ק"מ ויגנו על צותיהם.

אית של הקולוניאליסטים כה גדולה, עד כי יחידות אשר מנו עשרות או מאות חיילים בלבד, כבשו ארצות שלמות. בהתכוננם למלחמה בעבר הקרוב, היו המטות הכלליים קובעים הערכה זהירה של הכוחות והאמצעים שיידרשו לביצועה; ואם לא היו מונחים ביסוד הערכה זו דיעות קדומות — היו אומרים את סיכויי ההצלחה, ואת שיעורי האבדות, במידת-דיוק קרובה למדי למציאות.

במלחמה זו יופעלו כלי-זין גרעיניים, תשתנה התמונה מן הקצה אל הקצה. עצמת-ההשמדה של כלי-זין אלה היא כה גדולה, שאפילו תוך שימוש בכמויות זעירות עשוי כלי-הזין הזה להסב נזק כבד, אף לאויב חזק-יותר. הדיעה הרווחת בקרב סופרים זרים רבים היא שהמלאי המצטבר של כלי-זין גרעיניים יוצר „רמת-רויה“ כזו, המאפשרת את השמדת כל המטרות האסטרטגיות הצפויות-ביותר, בעת ובעונה אחת. מספר חוקרים שעסקו בנושא קבעו: „בשלב הנוכחי של התפתחות הטכנולוגיה הצבאית, כל הגדלה של עצמת-ההשמדה של כלי-הזין הגרעיניים אינה יכולה עוד להעניק כל יתרון אסטרטגי רציני“. בתנאים אלה אי-אפשר להניח שמהלומת-הפתעה אדירה תגרום לנצחון במלחמה, בלי להסב כל נזק לתוקפן. „רמת-רויה“ בכלי-זין גרעיניים, הקצאתם ושיטות השימוש בהם, הביאה למצב שבו תעמוד לרשות הנתקף כמות מספקת של כלי-זין גרעיניים, שתאפשר לו להנחית מהלומת-גמול בעצמה נאותה — מהלומה שתגרום אבדות ענקיות והרס רב-מידות. כלי-הזין הגרעיניים הגיעו לשיעור כזה של עצמת-השמדה, שהם חורגים כבר מעבר לנשק „המוחלט“. „כלי-הזין המינני“, כותב קינגסטון-מקלאורי, „הצופן בחובו אפשרויות כה מופלאות, מאיים בהשמדת האנושות, ובאורח תיאורטי אפשר ליצור באמצעותו כלי-זין העשוי לבקע את כדור-הארץ“. עם זאת — המלאי המצטבר של כלי-זין גרעיניים, והאפשרויות הנוספות של גידול עצמת-ההשמדה שלהם, הן כה רבות עד כי יש בהן כדי לחולל תמורה קיצונית בהשגה הנושנה של תורת-המלחמה.

התקפה במפתיע

המשמעות האסטרטגית הנודעת להתקפה במפתיע, באמצעי-השיגור המודרניים של כלי-זין גרעיניים, והאפשרות של שימוש המוני בהם, תובעות הערכת-מצב נכונה ומפוכחת. אין ספק, שמהלומת-הפתעה תעניק לתוקף יתרונות ניכרים, יתרון המוליכים לכלל מסקנה כי הצד שיספוג את המהלומה הזאת יסבול אבדות כבדות. ברם, אין ספק שהאפשרויות להנחתת מהלומת-גמול מעמידות את התוקפן במצב בו צפויה גם לו השמה חמורה. הרעיונות הרווחים במערב בדבר השגת נצחון במלחמה על-ידי מהלומת-פתע — או על-ידי מלחמת-מנע — בתנאים של „שפע אטומי“ אינם מבוססים, וכל תכליתם הוא לקיים מצב של מתיחות בעולם, כדי להוליך-שולל את העמים.

אפשרויות ההשמדה ההמונית במלחמת העתיד אינן מוגבלות רק לכלי-זין גרעיניים; שכן פיתוח הטילים עשוי להאדיר לאין-שיעור את תכליתם הצבאית של כלי-זין כימיים וביר-לוגיים שפיתוחם נמשך באורח אינטנסיבי בארצות המערב. מדי פעם בפעם נשמעות הכרזות על אודות אופיו ה„אנושי“ של הנשק הכימי או על אודות יתרונותיו של כלי-הזין

המערב-גרמני „דאר שפיגל“, הרי „הוטלר“ במהלך התרגיל הזה 236 פצצות אטומיות על שטחה של הרפובליקה הפדרלית. לפי אומדן מירבי „נהרגו“ 1.700.000 אזרחים, ושלושה מיליון וחצי „נפצעו“. תוצאות הרדיאקטיביות שנת-הותה עקב הפיצוצים — לא הובאו בחשבון.

מחבר הספר „מלחמה-מוגבלת“, האמריקני ר. אוסגוד, כותב: „הסכנה של התחלה בשוגג של מלחמה כל-כוללת, טמונה לא רק בהתגרות גלויה בקנה-מידה כל-כולל, כי אם גם באפשרות שמלחמה „מוגבלת“ תחרוג בהדרגה מתחום השליטה ותיהפך למלחמה כל-כוללת“. אין הוא מסתיר את העובדה ש„הגבלה מחושבת של המלחמה קשורה ביחס-יכוחות ומדיניות, שמבחינות רבות עומדת בניגוד להכרתם ולהשקפותיהם המדיניות של האמריקנים. וזאת עד כדי כך שכל אסטרטגיה תכליתית של מלחמה „מוגבלת“ תתבע הערכה-מחדש מן היסוד של גישתם אל סוגיית המלחמה“. בהטעימו את פשיטת-הרגל, בתנאי זמננו, של תורת „המלחמה-המוגבלת“, כותב ג' ברנל: „כאשר קיימת האפשרות של שימוש באמצעי השמדה מוחלט, הרי כמיהתו של אותו צד שיימצא זמנית במצב נחות במהלכה של „מלחמה מוגבלת“ להביא להשמדה-מוחלטת של הצד שכנגד כדי להחזיר את מצב-הכוחות לקדמותו, היא שתכריע אל-נכון את הכף. מכל מקום, איש לא יאמין כי אפשר יהיה לעמוד בפני פיתוי כזה; אף הסניגורים הנמרצים ביותר של מלחמה „מוגבלת“ תובעים, בעת ובעונה אחת, את קיום כל המנגנון של מלחמה כל-כוללת. לשון אחרת: הם רוצים לצמצם את תוצאות-ההשמדה של המלחמה, בעודם מכפילים את אמצעי-ההשמדה“. ובהמשך דבריו אנו מוצאים: „עיקרו של דבר, הצדקת המלחמה המוגבלת מבוססת על ההנחה שמעצמות-המערב תוכלנה להשתמש בכלי-זין גרעיניים, בעוד הצד השני לא יוכל לעשות זאת, או לא ירצה להשתמש ביכולתו זו“.

התפתחות הטכניקה להשמדת בני-אדם הביאה למצב בו אי-אפשר עוד להשתמש בכלי-זין להכרעה בסוגיות מדיניות. כפי שנהוג היה הדבר במשך אלפי שנים, מלחמת-טילים גרעיניים הנה מסוכנת באורח קיצוני — ולא רק לצד הנתקף; כמוה כהתאבדות לגבי התוקפן עצמו.

נראה כי המלחמה, במובנה הצבאי-טכני, חדלה לשמש כזרוע הביצוע של המדיניות. אולם עובדה זו אינה מונעת — כלל ועיקר — נסיבות שבהן יאסור תוקפן מלחמה, על אף הכל; התפתחות הטכנולוגיה-הצבאית אינה יכולה, כשלעצמה, לשמש ערובה לשלום עלי-אדמות. המסקנה שמלחמה בימינו אינה בלתי-נמנעת באורח גורלי, מבוססת בעיקר על ניתוח התנאים החברתיים-מדיניים הקיימים בעולם.

הביולוגי, המשמיד בני-אדם אך אינו גורם השמדה חומרית. טענתם הנוספת היא שתוקפן המשתמש בכלי-זין אלה מצויד באפשרויות גדולות-יותר להגן על עצמו, שלא כבמקרה של שימוש בכלי-זין גרעיניים. בדרך כלל, מסתבר מאחורי הכרזות כאלה חלומם של התוקפן על מלחמה „קלה“ או „בטוחה“. אולם מלחמה מעין זו אבד עליה הכלת.

תיאורטיקנים-צבאיים מערביים דוגלים עתה, בזכות מלחמות „מוגבלות“ או „מקומיות“, משמעותה של סטיה צבאית-גרעינית זו ברורה ונעוצה בהכרחם את סכנת הכליה הכרוכה במלחמה-גרעינית-כללית; ומתוך שאין הם רוצים למנוע את ההכנות לקראת מלחמה-תוקפנית חדשה, בוחנים האימפריאליסטים צורות מלחמה שתהיינה בטוחות-יותר בשבילם. עם זאת, רוצים הם להטעות את העמים המעלים בעיני-רוחם את השואה האיומה שתבוא על העולם בעטיה של מלחמה-גרעינית-כללית ויוצאים כנגדה בהחלטיות. בהטיפם למלחמות „מקומיות“ או „מוגבלות“, רוצים האימפריאליסטים לקיים בידיהם כלי-זין לדיכוי תנועות השחרור-הלאומי של העמים בארצות קולוניאליות ונתמכות. בתנאים של ימינו לא תהיינה מלחמות „מקומיות“ או „מוגבלות“ אלא אחת הדרכים לפתיחת מלחמת טילים-גרעיניים כללית.

השגות על „מלחמה-מוגבלת“

המטיפים לתיאוריה של מלחמה „מוגבלת“ מסתמכים, לעתים תכופות, על נסיון מאות השנים הקודמות, עת מרבית המלחמות נשאו אופי „מוגבל“ יחסית. ברם, נימוקים אלה אינם עומדים במבחן ביקורת רצינית, שכן מלחמות „מוגבלות“ נתאפשרו בעבר בתנאים כלכליים, מדיניים ואסטרטגיים שונים לגמרי מאלו השוררים כיום. בדרך כלל, נתרצו המימדים המוגבלים של אותן מלחמות על-ידי כוחות ומשאבים בלתי-מספיקים לניהולן. כאשר עבר הקפיטליזם אל השלב האימפריאליסטי, נעשו מלחמות-עולם לצורתה היסודית של מלחמה „מלחמות-מוגבלות“ בעבר היום, למעשה, פתיחה או — בדרכן שלהן — השלמה של מלחמות-עולם. המדען האטומי האמריקני ר. לאפ, כותב, ש„כאשר מאשרים נציגי מיניסטרוני ההגנה (כפי שהם עשו זאת לעתים תכופות) כי ניתן להגביל את הקפה של מלחמה-גרעינית, הריני משוכנע תמיד כי אי-אפשר להיות תמימי-דעים עמם בנקודה זו... אם נביא בחשבון את רדיוס-ההשמדה הגדול של כלי-הזין הגרעיניים, יקשה להגביל בקפדנות את איזור-המהלומה-האטומית בקטע הבלתי-אמצעי של הפעולה הצבאית...“. את דמותה של „מלחמה-מקומית“ — הנערכת תוך שימוש מוגבל בכלי-זין אטומיים-טקטיים בלבד, המכוונים אך ורק כנגד מטרות צבאיות — ניתן לראות בתוצאות אחד מתרגילי כוחות נאט"ו. כפי שסיפר כתבי-עת